

Toeristische sector zorgt voor bijna 10 miljard euro aan directe en indirecte bruto toegevoegde waarde

De toeristische bedrijfstakken zorgden in 2014 voor 4,3% van de totale bruto toegevoegde waarde in het Vlaamse Gewest. Dat komt overeen met 8,3 miljard euro. Toeristen zelf genereren in 2014 2,5% van de toegevoegde waarde in het Vlaamse Gewest, of 4,8 miljard euro. Er werken bijna 180.000 mensen in de toeristische sector. Daarnaast zijn er ook nog indirecte economische effecten: de indirecte bruto toegevoegde waarde is goed voor een extra 19% van de directe toegevoegde waarde (1,6 miljard euro) en de indirecte tewerkstelling levert 14% extra jobs op. Dat alles blijkt uit de resultaten van de jongste satellietrekening Toerisme en een studie op basis van de interregionale input-outputtabel, uitgevoerd door de Studiedienst Vlaamse Regering in opdracht van Toerisme Vlaanderen en het departement Internationaal Vlaanderen.

Op basis van de satellietrekening Toerisme of TSA (Tourism Satellite Account) en de interregionale input-outputtabel (RIOT) kunnen een aantal belangrijke economische indicatoren met betrekking tot de toeristische sector en het toerisme in het Vlaamse Gewest berekend worden.

Toegevoegde waarde van de toeristische sector

De **directe bruto toegevoegde waarde van de toeristische industrie** omvat de toegevoegde waarde gegenereerd door de toeristische bedrijfstakken, ongeacht of hetgene dat wordt geproduceerd ook door toeristen wordt geconsumeerd. Het gaat dus om de toegevoegde waarde van onder andere de horeca, de reisbureaus, de diensten voor cultuur, ongeacht of het nu toeristen of niet-toeristen zijn waarvoor deze toegevoegde waarde tot stand komt. De toegevoegde waarde van de niet-toeristische bedrijfstakken wordt

ten beschouwing gelaten, hoewel deze ook producten kunnen leveren die worden geconsumeerd door toeristen.

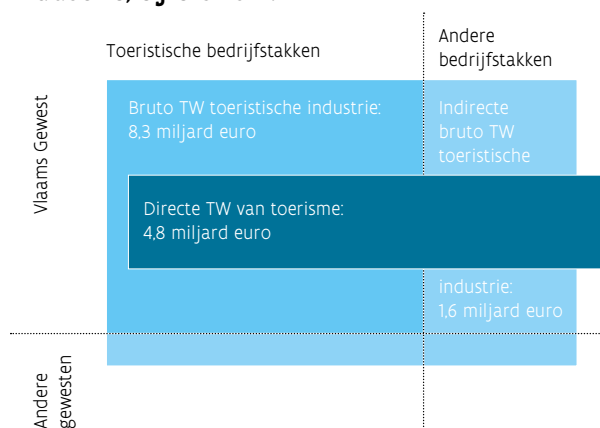
De bruto toegevoegde waarde van de toeristische industrie is in 2014 in het Vlaamse Gewest goed voor 8,3 miljard euro of 4,3% van de totale toegevoegde waarde.

De **indirecte bruto toegevoegde waarde van de toeristische industrie** omvat de toegevoegde waarde die indirect gegenereerd wordt voor de toeristische bedrijfstakken. Dat is dus de toegevoegde waarde die ontstaat in andere bedrijfstakken en in andere gewesten voor dat aandeel dat ze toeleveren aan de toeristische sector. Zo zijn er bijvoorbeeld wasserijen die lakens voor hotels wassen, leveren Waalse voedingsbedrijven toe aan restaurants of genereren uitzendkantoren toegevoegde waarde omdat ze personeel in de horeca tewerkstellen. De indirecte bruto toegevoegde waarde van

de toeristische industrie is goed voor 19% van de directe toegevoegde waarde. Deze 19% of omgerekend 1,6 miljard euro in 2014, is het per saldo resultaat, wat betekent dat we ook rekening houden met het feit dat het indirecte effect ook omgekeerd werkt: er zijn Vlaamse toeristische bedrijfstakken die ook werken voor andere takken in de Belgische economie.

De directe en indirecte bruto toegevoegde waarde van de toeristische industrie samen loopt in 2014 op tot 9,9 miljard euro in het Vlaamse Gewest. Dat komt overeen met 5,1% van de totale toegevoegde waarde in het Vlaamse Gewest.

Opbouw van de toegevoegde waarde (TW) met betrekking tot het toerisme en de toeristische industrie, cijfers 2014.

BRON: Studiedienst Vlaamse Regering

Toegevoegde waarde van toerisme

De directe bruto toegevoegde waarde van toerisme neemt de toegevoegde waarde op van zowel de toeristische industrie als de andere bedrijfstakken, maar enkel voor het aandeel dat in deze sectoren ook daadwerkelijk door toeristen wordt afgenomen. In deze indicator wordt dus de productie buiten beschouwing gelaten die door niet-toeristen wordt afgenomen. Het gaat dus zowel om de uitgaven die toeristen doen in hotels of musea, als om hun uitgaven die ze doen in schoenwinkels of supermarkten. De uitgaven aan restaurants door niet-toeristen worden niet meegeteld.

In het Vlaamse Gewest is de directe bruto toegevoegde waarde van toerisme gelijk aan 4,8 miljard

euro of 2,5% van de totale toegevoegde waarde in het Vlaamse Gewest in 2014. Ruim twee derde van dit bedrag (3,3 miljard euro) wordt gegenereerd in de toeristische bedrijfstakken en één derde (1,5 miljard euro) in de niet-toeristische bedrijfstakken.

Tewerkstelling in de toeristische sector

In 2014 telt de toeristische sector in het Vlaamse Gewest 129.127 loontrekkende jobs, waarvan er 9.750 arbeidsplaatsen bij de provinciale en plaatselijke overheden (RSZPPO) gesitueerd zijn. Daarnaast zijn er 50.539 jobs voor zelfstandigen en helpers. Hierbij gaat het om 39.224 gewone jobs van zelfstandigen en 11.315 jobs voor bestuurders. In verhouding tot het totaal aantal jobs, maken de banen in de toeristische sector 5,9% uit van alle loontrekkende jobs en 8,1% van alle jobs voor zelfstandigen en helpers. Opgesplitst naar deelsectoren, zien we de meeste jobs in de restaurants en cafés, maar ook in de vervoerssector en de accommodatie zijn er heel wat arbeidsplaatsen.

Daarnaast er zijn ook jobs in andere sectoren en gewesten, waarbij de werknemers eigenlijk indirect werken voor de toeristische sector, en omgekeerd. De indirecte werkgelegenheid is per saldo voor de gehele toeristische sector goed voor 14% van de totale directe werkgelegenheid.

Ruim de helft daarvan werkt eigenlijk voor de voeding- en drankverstrekkers (restaurants en cafés), maar ook voor het personenvervoer door de lucht, de accommodatiesector en de culturele bedrijven, zijn er in absolute termen veel indirecte jobs. Een typisch voorbeeld zijn mensen die via een uitzendkantoor worden gestuurd en in theorie voor de uitzendsector werken, terwijl ze in de praktijk voor de toeristische sector werken.

Drie sectoren hebben een negatieve indirecte tewerkstelling: dit betekent dat er een groter deel van de personen die aan de slag is in die bedrijfstakken, eigenlijk werkt voor andere sectoren dan dat er werkenden uit andere sectoren actief zijn voor die betrokken toeristische bedrijfstakken. Het gaat om de deelsectoren organisatie van congressen en beurzen, de reisagentschappen, de touroperators en gidsen en de sport- en recreatiebedrijven.

Hoe gemeten?

De besproken cijfers zijn het resultaat van twee onderzoeken van de Studiedienst Vlaamse Regering, in opdracht van Toerisme Vlaanderen en het departement Internationaal Vlaanderen.

In de eerste plaats is er de satellietrekening Toerisme 2014. Een Satellietrekening Toerisme of TSA (Tourism Satellite Account) is een internationaal erkend instrument om de economische betekenis van toerisme in kaart te brengen. De toeristische sector is geen eenvoudig afgebakende of duidelijk zichtbare economische sector, maar eerder een amalgaam van (delen van) verschillende bedrijfstakken. Vaak wordt slechts een deel van de output van deze bedrijfstakken voor toeristische consumptie gebruikt. Vandaar dat een TSA noodzakelijk is. Aan de aanbodzijde brengt ze de verschillende noodzakelijke functionele onderdelen van de nationale rekeningen samen en dat op basis van de Regionale Input-output tabel. Daarnaast verbindt de TSA dit aanbod met de werkelijke toeristische consumptie (vraagzijde), berekend op basis van heel veel verschillende bronnen en onderzoeken. De Vlaamse Satellietrekening toerisme wordt sinds 2008 tweejaarlijks opge maakt en is met de berekening van de situatie in 2014 aan zijn vierde editie toe.

Een tweede belangrijke bron die werd gebruikt, is het onderzoek dat de Vlaamse toeristische sector situeert aan de hand van de interregionale input-outputtabel (RIOT). Het is het Federaal Planbureau (FPB) dat in het kader van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) verantwoordelijk is voor de aanmaak van de vijfjaarlijkse nationale input-outputtabellen. Een input-outputtabel (IOT) beschrijft de stroom van goederen en diensten tussen alle bedrijfstakken en de finale vraag (consumptie, investeringen, export) in een economie. In een interregionale input-outputtabel (RIOT) worden de diverse bedrijfstakken weergegeven per gewest. Door gebruik te maken van deze RIOT kunnen we niet enkel de directe economische effecten van toerisme meten, maar krijgen we ook inzicht in de indirecte effecten of de doorwerking van toerisme in andere bedrijfstakken en andere gewesten om te voldoen aan de Belgische finale vraag in het Vlaamse toerisme. De RIOT betreft de situatie 2010. In deze SVR-St@ts werden de cijfers, waar nodig, herrekend of geïndexeerd naar 2014.

Meer info

Karolien Weekers
Studiedienst Vlaamse Regering
Departement Kanselarij en Bestuur
02 553 52 99
karolien.weekers@kb.vlaanderen.be

